

NorthH₂

(10)(2e)

(10)(2e)

**Projectvoorstel Erasmus UPT
Mei 2020**

1. Aanleiding & Achtergrond

North H2 is een project wat is ingezet door het consortium van Gasunie, Groningen Seaports, provincie Groningen en Shell Nederland. Het North H2 project houdt in: de productie van groene waterstof voor industriële toepassingen met behulp van stroom die door een megawindpark op zee wordt opgewekt. De ambitie is voor 2030 zo'n 3 tot 4 GW windenergie te genereren voor productie van 800.000 ton groene waterstof en mogelijk 10 GW windenergie in 2040. Vanuit het North H2 project is de vraag gekomen aan Erasmus UPT wat de economische impact – en dan specifiek het werkgelegenheidseffect – van het project is. Dit voorstel geeft een beeld van de uitwerking die Erasmus UPT voor dit vraagstuk voor ogen heeft.

2. Methodiek

De opzet van de studie bestaat uit een aantal componenten.

- 1) Profilering initiatief en ontwikkelscenario's
- 2) Kwantificering arbeidsmarkteffecten
 - a) Directe arbeidsmarkteffecten
 - b) Indirecte arbeidsmarkteffecten
- 3) Verdieping

Stap 1: Profilering initiatief en ontwikkelscenario's

Een korte inleiding op het North H2 project, waarin de karakteristieken van het project geschetst worden en strategische ontwikkelscenario's van het project en van het cluster/complex er omheen neergezet worden. Het is van belang de keten- en clusterrelaties en daarbij de geografische spreiding van deze gerelateerde activiteiten in kaart te brengen. Vanuit de havenmonitor – de studie van Erasmus UPT waarin het economisch belang van de Nederlandse zeehavens in kaart wordt gebracht – blijkt dat de economische impact van een offshore georiënteerde haven als Den Helder zich niet beperkt tot het havengebied, maar een groter geografisch gebied bestrijkt met veel toeleverende of anderszins gerelateerde activiteiten. Dit geldt ten dele nu ook al voor Groningen Seaports, waarbij het North H2 initiatief dit gegeven alleen maar zal versterken. Op basis van een scenario analyse worden mogelijke ontwikkelscenario's voor het project neergezet, die vervolgens dienen als input voor de bepaling van de werkgelegenheid. Waar mogelijk wordt hierbij aangesloten bij reeds bestaande scenario's uit de haalbaarheidsstudie zoals die momenteel door DNV GL en TNO wordt uitgevoerd. Doel van deze introductie is een helder profiel van het initiatief en de ontwikkelscenario's van het project om de breedheid van de economische impact te kunnen inschatten.

Stap 2: Kwantificering arbeidsmarkteffecten

- a) Kern van de studie zit in de tweede component waarin de arbeidsmarkts-effecten in kaart worden gebracht. Hierin wordt op basis van een korte literatuurstudie en/of interviews, aangevuld met statistisch onderzoek een inschatting gemaakt van de directe werkgelegenheid voor de onder 1 bepaalde ontwikkelscenario's. Op basis van analyse van havenmonitor data en analyse van soortgelijke projecten in andere havens (bijv. initiatief in Hamburg,) worden arbeidsintensiteiten afgeleid. Deze dienen dan als basis voor de inschatting van de directe werkgelegenheidsimpact. Resultaat van dit onderdeel van de studie is een inschatting van de directe werkgelegenheidseffecten voor de ontwikkelscenarios zoals geschetst in onderdeel 1.
- b) Naast het directe effect wordt op basis van een multiplier een indicatieve, kwalitatieve en/of kwantitatieve inschatting gemaakt van de mogelijke cluster-effecten. Dit gaat voornamelijk over

de achterwaartse inkoop bij toeleveranciers en het mogelijk directe agglomeratie-effect; inkomenseffecten worden buiten beschouwing gelaten. Resultaat van dit onderdeel van de studie is een inschatting van de indirecte werkgelegenheidseffecten voor de ontwikkelscenarios zoals geschetst in onderdeel 1. Binnen dit onderdeel zijn diverse verdiepingsmogelijkheden die in een vervolgstudie verder uitgediept kunnen worden.

Stap 3: Verdieping

In het derde onderdeel worden voor een aantal verdiepingsindicatoren richtingen van effecten en onderzoeksmethodes geschetst. Het gaat hier om een eerste -indicatieve- overzicht van de regionale arbeidsmarkt in Noord-Nederland in relatie tot het North H2 project. Het gaat hier onder meer – maar niet beperkt tot – om:

- **Een sectorale indeling van de werkzame personen.** In welke sectoren zijn de werkzame personen als gevolg van het project actief en wat zijn de specialisaties die gevraagd worden?
- **Analyse van het arbeidsmarktaanbod (laag/midden/hoog, alfa/bèta/gamma, technische opleidingen).** Het arbeidsaanbod in Noord-Nederland wordt onder de loep genomen om te kijken wat voor soort aanbod beschikbaar is. Hierbij kan gedacht worden aan het onderscheid tussen laag-, midden- en hoogopgeleiden, maar ook bijvoorbeeld aan alfa/bèta/gamma achtergrond.
- **Aanverwant arbeidsaanbod (skill relatedness).** Welke aanverwante beroepsgroepen en vaardigheden zijn beschikbaar en kunnen gebruikt worden om aan de arbeidsvraag vanuit het project te doen?
- **Match tussen vraag vanuit het project en arbeidsaanbod.** Op basis van de inschattingen van zowel de vraag naar arbeid vanuit het project als de inschatting vanuit het beschikbare aanbod kan ingeschat worden of er sprake is van een (mis)match.

In deze studie wordt voor deze effecten een richting van het effect op basis van een korte verkenning ingeschat. In een vervolgonderzoek zou dit verder uitgezocht kunnen worden, waarin de inschattingen verdiept en nader uitgewerkt kunnen worden. Het is niet de bedoeling in deze studie deze indicatoren al kwalitatief of kwantitatief gedetailleerd in te vullen.

3. Budget, planning en betrokken onderzoekers

Doorlooptijd van dit onderzoek is 2 maanden vanaf de startdatum, waarbij de resultaten voor de zomer beschikbaar zijn. Betrokken onderzoekers zijn (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) van Erasmus UPT. (10)(2e) fungeert als projectleider en aanspreekpunt voor deze opdracht. Hij heeft door diverse monitoring en economisch effectstudies uitgebreide ervaring opgedaan op soortgelijke impactanalyses. (10)(2e) (10)(2e) heeft veel expertise op het gebied van de stedelijke economie – variërend van arbeidsmarkt tot stedelijke economische structuren en heeft diverse onderzoeken op het gebied van skill relatedness gedaan. (10)(2e) heeft zeer uitgebreide ervaring met onderzoeken naar economische impact op het gebied van maritieme en havencomplexen.

Voor onze inzet van 12 adviesdagen rekenen wij gemiddeld (10)(1c) Er zijn geen
 additionele kosten voorzien wat betekent dat wij het project voor een vaste prijs van (10)(1c)
 exclusief BTW voor u kunnen uitvoeren. Tabel geeft een overzicht van de inzet in dagen.

	Aantal dagen
Onderdeel 1	
Bepaling profiel North H2	1
Scenario analyse	2
Onderdeel 2	
Literatuurstudie en/of interviews	3
Bepaling directe effecten	2
Bepaling indirecte effecten	1
Onderdeel 3	
Bepaling richting overige effecten	1
Ontwikkeling methodiek overige effecten	1
Rapportage en presentatie	
	1
Totaal aantal dagen	12
Gemiddeld tarief per dag	(10)(1c)
Totaalbedrag (excl. BTW)	(10)(1c)

(10)(2e)

(10)(2e)

